

INHOUD

- advertenties
- heemkundige uitstap
- Koningschieten
- heemkundige bijdrage':
de hondsdagen
geheimtaal van de getallen
- opgravingen te Poederlee
-

MEDEDELINGEN

- Heemkundige uitstap
op 31 augustus '91
vertrek : 8.00 uur
't Pajottenland'

Heemkundige Kring v.z.w. "Norbert de Vrijter" Lille

Rek. nr. : 954-7353871-55

"Norbert de Vrijter" V.Z.W.

p.a. Jos Aerts, Boskant 17
2275 Lille

Afgiftekantoor 2418 Lille

DRIEMAANDELIJKS KONTAKTBLAD
VAN DE HEEMKUNDIGE KRING
'Norbert de Vrijter'

Achtste jaargang nr. 33 juni. '91.

insert-reklame

-1-

ONZE JAARLIJKSE HEEMKUNDIGE UITSTAP:

OP GUEUZETOCHT IN HET PAJOTTENLAND zaterdag 31 augustus

Onze kring stelt in 1991 een dagreis voor naar het Pajottenland, een poëtische benaming van de bos- en landbouwstreek die zich uitstrekt ten zuidwesten van Brussel. Een uitgelezen plek om uw geest en smaakpapillen extra te verwennen.

- a) Via Leuven naar Overijse : een even prachtige als voor de meesten van ons onbekende route door holle wegen, langs kastelen, kerken en watermolens naar het druivendorp.
- b) Via "Djiekeseik" naar Braine-l'Alleud (Eigenbrakel), waar de sportievelingen nog eens een klim naar de "Leeuw van Waterloo" mogen wagen.
- c) Via Sint-Genesius-Rode (Zoniënwoud) naar Alsemberg, waar we de imposante kerk, eertijds een bekend bedevaartsoord, met een bezoek vereren.
- d) In Beersel gaan we - naar keuze - genieten van enkele echte streekspecialiteiten. We hopen voor U 'De Drie Fontein', bekend om zijn eigen bereide gueuze, krieken- en frambozenlambiek. Fijnproevers aandacht! We stellen volgende warme maaltijd, Pieter Brueghel, voor:

tomatensoep (met ballekens)
*
stoverij van 't huis
(beried met eigen gueuze)
of
blinde vinken op zijn Pajots
met
frietjes of kroketten of gekookte aardappelen
*
rijstpap

Je bent natuurlijk vrij om al dan niet mee te genieten van dit festijn. Alternatieven zijn; je eigen picknickmandje meebrengen of in deze herberg een kleine snack bestellen.

- e) Via een schilderachtige wegeltje wandelen we naar het kasteel van Beersel, een van de meest originele waterburchten van ons land.
 - f) En we blijven nog even in Beersel, want in "Oud Beersel" wacht ons Henri Vandervelde, een van de nog weinig echte lambiek- en gueuzebrouwers. We krijgen een kleine rondleiding in zijn brouwerij-museum, doorspekt met de nodige filosofische beschouwingen van deze Meester-Brouwer (met hoofdletter!). In de aanpalende gelagzaal moeten we natuurlijk de resultaten (be)proeven onder het "getingeltangel" van een echt antiek mechanisch orgel uit 1930.
 - g) Het kasteel van Gaasbeek is een ware parel. Ook hier rondleiding met korte wandeling door het park.
 - h) Vervolgens rondrit door het land dat Brueghel zolief had: via enkele gueuzebrouwerijen-boerderijen, het schilderachtige Sint-Anna-Pede, de watermolen van Sint-Gertrudis-Pede enzovoorts, naar 'De Pereboom' in Neerpede (Anderlecht): hier is verpozen een "moetens".
 - i) Indien Vadertje Tijd het ons toelaat, houden we nog een verrassingsstop in petto.
- Je ziet: een hele, aangename en smakelijke boterham !

-2-

WAT IS U DIT AANGENAAM DAGJE UIT IN EIGEN LAND NU EIGENLIJK WAARD ?

VOOR DE LEDEN EN HUN GEZIN:

Met gastronomisch middagmaal: 800,- frank per persoon

Zonder middagmaal (eigen picknick): 400,- frank per persoon

Kinderen onder de 12 jaar: 300,- frank per persoon

(Hiervoor kan ter plaatse een mini-menu worden besteld en betaald)

NIET LEDEN BETALEN 100,- FRANK MEER.

In deze prijs is inbegrepen:

- autobus + fooi
- alle inkomgelden, behalve te Waterloo (hier verschillende keuzemogelijkheden)
- drank in "Oud Beersel"
- reisinformatiegids
- een aangename en leerrijke dag.

Het vertrek gebeurt aan het politiebureau (lindeboom) te Lille om 8 uur stipt. We voorzien de thuiskomst omstreeks 20u30.

INSCHRIJVEN doe je zo snel mogelijk en voor 01 augustus bij onze penningmeester, Jos (en Alice) Willems-Eyckens, HEIEND 7 TE 2275 LILLE, telefoon (014)55 73 57 (spaarbank Famibank).

Let op: het aantal plaatsen is beperkt !

DE ALOUDE TRADITIE VAN HET KONINGSCHIETEN.

De bestaande gilden in de deelgemeente Gierle en Lille floreren als in de vroegere glorie tijden. Vele oude gildegebruiken worden in ere gehouden. Naast de jaarlijkse teerdagen is de ceremonie van de 'Koningschiëting' toch het best bewaard gebleven. De voorbije maand hield zowel de Sint-Antoniusgilde uit Lille als de Sint-Ambrosiusgilde uit Gierle haar driejaarlijkse koningschiëting.

Gildezusters en -broeders in groot ornaat volgden deze bijeenkomst met spanning. Eugène Van Autenboer, hoofdman van de hoge gilderaad van de Kempen woonde beide koningschiëtungen bij. In Gierle waren er zelfs gildeleden uit Nederland overgekomen om dergelijke schiëting bij te wonen.

Te Lille leidde hoofdman Willy Van Tichelt de ceremonie om een opvolger te zoeken voor oud-koning Paul Adraensen. 26 schutters boden zich hier aan. Het duurde tot in de vijfde ronde voor de nieuwe schutterskoning gekend was. Paul De Smedt, Jos Van Tendeloo, Jef Bellens en Paul Adriaenssen schoten wel de hoofdvogel neer, maar het was uiteindelijk Paul Garrouse, zoon van cornet Louis Garrouse, die het koningschap aanvaardde. De Lilse gilde telde tot hiertoe twee keizers: Jef Goossens en Michael Vervoort. Vroegere jaren werd de koningschiëting om de vier jaar gehouden en schoot men met de handboog, nu met de buks.

Ook te Gierle, op de schiëtstand in het sportcentrum Poeyelheide was de koningschiëting spannend. Na een eucharistieviering, waar pastoor Bierinckx voorging, trokken de gildebroeders en -zusters naar de schutsboom voor de ceremonie van de koningschiëting.

Schepen Jos Peeters, die reeds tweemaal na mekaar het koningschap van de gilde waarnam kon zich dus tot schutterskeizer kronen als hij weer de 'hoge' neerhaalde; Sinds het ontstaan in 1711 telde de Sint-Ambrosiusgilde van Gierle slechts twee keizers in haar rangen: de eerste was Jan Cornelius Vendelmans, secretaris in Gierle in 1847, de tweede keizer werd Joseph Thys in 1930. En ja, Jos Peeters lukte weer de titel zodat hij de derde keizer van de gilde werd.

De nieuwe keizer Jos Peeters, wordt meteen de tweede hoogste in rang in de gilde en draagt deze titel voor het leven. Hij werd gelauwerd met het prachtige breukenschild van de koning en keizerin. Martha werd getooid met sluier en bloemen kroontje.

Koning Paul Garrouse samen met hoofdman Van Tichelt en de twee keizers Jef Goossens en Michael Vervoort.

Keizer Jos Peeters en keizerin Martha met hoofdman Emiel Peeters en dame

De Hondsdagen.

Om elk misverstand te voorkomen heeft de hond niets te maken met de beruchte hondsdagen.

De naam **hondsdagen** is afkomstig van "Canicula" de Latijnse naam voor de grote ster Sirius uit het gesternte van de Grote Hond. Dit sterrebeeld komt gelijk op met de zon in een periode die varieert tussen 13 - 18 augustus, niet precies op 24 juli op welke dag het oude volksgeloof de hondsdagen wil laten beginnen. Als we de hondsdagen laten beginnen op 24 juli tot 22 augustus zoals het volksgeloof het wil, moeten we opmerken dat de zon zich tijdens de hondsdagen niet meer in het huis van de Grote Hond bevindt, maar in de van de Leeuw. In de oudheid golden ze als ongeluksdagen, die ziekten meebrachten waartegen de geneeskunde niets vermocht en waarbij een mogelijke genezing van de natuur zelf afhankelijk was. In die dagen offerden de Romeinen een roodharige hond aan het boze gesternte. Bij de ouderen is zelfs tot op heden een geloof aan de onheilbrengende hondsdagen gebleven. Men was ook erg oplettend met het voedsel zoals soep, melk enz. dat op deze dagen zeer vlug zou bederven. Dit heeft waarschijnlijk alles te maken met het feit dat deze dagen meestal tot de warmste van het jaar kunnen gerekend worden.

Er zijn ook weerspreuken aan deze dagen toegekend :

Komen de hondsdagen met veel regen
dan gaan wij slechte (natte) tijden tegen.

Nu is het zeker dat wanneer deze periode van juli koel en onbestendig is, het de zomer de grootste moeite kost dit weer te herstellen. Over de lengte als ook over het begin van zo'n minder gunstige periode, die in de loop der eeuwen de naam **hondsdagen** heeft meegekregen, is niets te zeggen. De datum van 20 juli St-Margriet

Regent het op St-Margriet
Zes weken regen dat het giet.

24juli - de hondsdagen- hebben niet de minste invloed op het verdere weersverloop.

Uit : " Volkswaerkunde

Klopt het of niet" Jan H. Pelleboer
Uitg. Boekencentrum 's Gravenhage 1976

: " John Flandes over Folklore"

Uitg. De Keyser Artselaar 1984;

Rosette Dillen

Geheimtaal van getallen.

Getallen houden ons dikwijls bezig. Rekenen en cijferen, planningen opstellen, afspraken noteren,... Het getal is niet weg te denken uit ons leven. Moeilijke werken zijn er ooit geschreven over "het getal in de muziek" of "Bach en het getal". Toch heeft het ook dikwijls een symbolische waarde. Vooral de oneven getallen zijn hieraan onderhevig.

Het getal **drie**.

In het jodendom en in het christendom komt het geregeld voor. Zo spreken we van:

- **drie** aartsvaders: Abraham, Isaac en Jacob
- Jona zat **drie** dagen in de walvis
- **drie** wijzen uit het oosten
- voor de haan **driemaal** gekraaid heeft, zul je Mij **driemaal** verloochend hebben.
- Jezus' dood op het negende uur (in onze telling **drie** uur)
- Verrijzenis na **drie** dagen
- **Drieëenheid**: Vader, Zoon en H.Geest.

Ook in andere godsdiensten en mythologieën is het getal **drie** veel voorkomend. (drietand van de Griekse god Neptunus, drie Gratiën en drie Furiën)

Niet alleen in de godsdienst gebruiken we geregeld het getal drie. Denken we eens aan:

- **driemaal** is scheepsrecht.
- ons **driewerf** hoera!
- en het spreekwoord dat alle goede dingen uit **drie** bestaan, ook al neemt "dingen" in dit geval de plaats in van terechtingszittingen. Wie er bijvoorbeeld niet in slaagde zonder hapering de eedformule uit te spreken - waardoor de gelofte als niet gedaan werd beschouwd - mocht tot **drie maal** toe een nieuwe poging doen.

Is **drie** met bijzondere glans omgeven, geen getal heeft van

oudsher zo'n aureool van heiligheid bezeten als de **zeven**,

Zeven bekleedt een speciale plaats in : religie

sprookjes

mythologie

kinderspelen

dagelijks leven.

De oorsprong van die heiligheid ligt waarschijnlijk in de omstandigheden dat in vroeger tijden vrijwel alles in de kosmos en de natuur gebaseerd leek op het zevenvoud. Men geloofde ook stellig dat er zeven planeten waren.

In de religie.

De aarde werd op **zeven** dagen geschapen, met de **zevende** 'dag als rustdag. Een daarmee is een eindeloze reeks begonnen.

- .de regenboog heeft **zeven** kleuren
- .de Egyptische farao had een droom waarin **zeven** vette en **zeven** mager koeien een rol speelden, wat neerkwam op. **zeven** jaren van voorspoed en **zeven** jaren van honger en narigheid.
- .het volk van Israël moest **zeven** dagen achtereen om de stad Jericho trekken, met **zeven** priesters, die op **zeven** ramshorens bliezen.
- .op de **zevende** dag trok men er **zeven** maal omheen en de muren stortten in.
- .bij offers werden **zeven** dieren geslacht.
- .een joodse kandelaar heeft **zeven** armen.
- .een sabbatjaar was er alle 49 jaar(**zeven** maal **zeven**)

In de openbaring van Johannes is er sprake van:

- .**zeven** kandelaren
- .**zeven** sterren
- .**zeven** geesten Gods
- .een boek met **zeven** zegels
- .een lam met **zeven** horens en **zeven** ogen
- .**zeven** engelen met **zeven** bazuinen
- .een draak met **zeven** koppen
- .**zeven** donderslagen

Het Onze Vader heeft **zeven** beden.

Er zijn: **zeven** hoofdzonden, **zeven** werken van barmhartigheid, **zeven** sacramenten, **zeven** smarten van Maria, **zeven** hemelen, **zeven** hoofdzonden...

Ook buiten de godsdienst komt het getal zeven veelvuldig voor. ,. Zo spreken we over **zeven** schoonheden, **zeven** wereldwonderen,...

In de sprookjes.

Wie kent er niet: de **zeven** dwergen, de **zeven** geitjes, de **zeven** zonen van vader Abraham...

In de architectuur.

Rome en Keulen zijn gebouwd op **zeven** heuvelen.

De Dom van Keulen is geheel geconstrueerd met als basis voor de afmetingen het getal **zeven**. De schepen van de kerk worden door **zeven** kolommen van elkaar gescheiden. Om het hoge koor, dat met **zeven** zuilen is versierd, bevinden zich **zeven** straalkapellen. De nissen in de portalen en zijgangen bieden plaats aan **zeven** beelden.

In kinderspelen.

We rennen met zevenmijlslaarzen langs de **zeven** zeeën, zingen van "Vader Abraham had **zeven** zonen..." en dansen de **zeven** sprong (in de openlucht. Daar hoort hij thuis.)

Er is geen koe bont of er zit een vlekje aan. Zo ook met het getal **zeven**.

Ouders bij wie de kinderzegen zich zo ophoopte dat zij achter elkaar **zeven** zonen of dochters kregen, hadden daarmee een weerwolf of een nachtmerrie ter wereld gebracht. Dit geloof was wel niet zo algemeen. Gelukkig werd er niet overal op deze manier tegen zo'n **zevende** kind aangekeken. In bepaalde streken werd de **zevende** zoon gezien als iemand met genezende kracht, met het gevolg dat hij een enorme toeloop te verwerken kreeg van mensen met allerlei kwalen.

In België krijgt zo'n **zevende** zoon of dochter de koning of koningin als peter of meter en draagt dan ook meestal hun naam. Hoe talrijk zijn in de dertiger jaren de namen Albert, Leopold en Astrid. Grote gezinnen waren toen nog schering en inslag.

Met de **negen**, hoewel oneven, was het bepaald niet altijd gunstig gesteld. Het lijkt steeds minder gunstig te worden met die toch zo gunstig hetende oneven getallen. Twee staan nog op het lijstje **elf** en **dertien**, het gekkenummer en het ongeluksgetal.

Hoe komen zij aan die kwalijke reputatie?

Elf leek zeer veel op alf, zeker in bepaalde dialecten. En alven waren in vroegere tijden dwergachtige kwelduivels, die overal in de natuur huisden, in de lucht, in het water, in de holen op het land. {de alvermannetjes} Er waren zelfs twee soorten: lichtalven en donkeralven. Vooral op de laatste had men het niet begrepen. Zij zwierven rond om de lichamen van de overledenen en op kerkhoven. Ze kwelden de mensen en waren de schuld van alle bedrog. Bovendien hadden ze een zeer boos oog. Alleen door naar iemand te kijken, konden ze hem al krankzinnig maken. En aangezien krankzinnigen "zotten" werden genoemd, kreeg iemand die zich gek aanstelde al gauw te horen: " Ge zijt een alf."

Valt er uit de elf nog wat luchtigheid te puren, uit de **der tien** gaat dat met geen mogelijkheid. Dat is zonder meer een keihard ongeluksgetal. Dit is zo al tweeduizend jaar, zodat mag worden aangenomen dat hier geen verandering meer zal in komen. De huiver die om **dertien** hangt, dateert van het Laatste Avondmaal dat Jezus voor zijn dood gebruikte met zijn twaalf discipelen.

De eerste die opstond was Judas. Hij was ook de eerste van de **dertien** die stierf, toen hij zich verhing nadat hij Jezus had verraden. Vandaar de gezegdes: "De **dertiende** man brengt de dood aan" en " **Dertien** aan tafel, morgen één dood."

De angst om het onheilspellend getal is in de loop der jaren gebleven. Er zijn landen waar het nog steeds niet als nummer op de deuren van huizen en hotelkamers te vinden is. Toch heeft de geschiedenis niet zoveel voorbeelden opgeleverd van onheil, dat rechtstreeks aan de **dertien** gekoppeld kon worden. Bij een treinongeluk in Amerika vielen in 1892 inderdaad de meeste doden in de wagon met het ongeluksgetal. Maar bij de ramp met een Engels passagiersschip die aan 252 van de 253 opvarenden het leven kostte, was de enige overlevende de bewoner van hut **dertien**. Is het dan toch een geluksgetal?

Een oneven getal wordt meestal als een geluksgetal ervaren. Daarom horen we ook een oneven aantal salutschoten bij officiële gelegenheden en is er ... de kip die op oneven aantal eieren wordt gezet.

ROSETTE DILLEN.

Gebruikte bronnen.

Encyclopedie van het bijgeloof - Philippa Waring.
Folklore uit het dagelijks leven - Ton de Joode.

OPGRAVINGEN TE POEDERLEE

Dit jaar gaan we verder met de opgravingen te Poederlee. De eigendom komt vrij in de loop juli-augustus van dit jaar. We zullen dan elke zaterdag op zoek gaan naar de ligging van kasteel van Poederlee.

De plaats is gelegen rechts van de baan Poederlee-Lichtaart als men van Poederlee komt en dan onmiddellijk achter de brug van de Aa-rivier.

Wij willen zoveel mogelijk hebben - ook niet leden - zodat de opgravingen sneller kunnen vorderen. Daarom mag je ook personen uit uw vriendenkring die daar interesse voor hebben ook opgeven. Om nu praktisch te werk te gaan vragen wij de geïnteresseerden (lid of geen lid) hun naam op te geven vóór 15 juli 91 door onderstaande strook te sturen naar of telefonisch uw naam door te geven aan Jozef Willems, Heiend 7, 2275 Lille (telefoon 014/ 55 73 57).

Daarna worden deze personen schriftelijk verwittigd van de definitieve start van de opgravingen.

Langs deze weg willen wij de helpers en helpsters al bij voorbaat onze hartelijke dank toesturen.

Hier afknippen

Ik wil meehelpen aan de opgravingen.

Naam en Voornaam:

Straat en nr.:

Gemeente: Postnr.:

Opgelet leden!!!!

Voor de leden waarvan wij momenteel het lidgeld voor 1991 nog niet hebben ontvangen, steken we hierbij een overschrijvingsformulier. Gelieve uw lidgeld langs deze weg te vereffenen vóór 15 .juli 91 , want daarna schrappen we uw naam uit de ledenlijst.